

هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿۱۹﴾

خدارا پس خدا فراموش گردانید از خاطر ایشان تدبیر حال ایشانرا این جماعت ایشانند بدکاران (۱۹) .

لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿۲۰﴾

برابرنیستند اهل دوزخ و اهل بهشت، اهل بهشت ایشانند بمطلب رسندگان (۲۰) .

لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ لِنُقَرِّبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿۲۱﴾

اگر فرود می آوردیم این قرآن را بر کوهی هر آئینه میدیدی آترانیایش کرده پاره پاره شده از خوف خدا و این داستان هارا بیان می کنیم برای مردمان تا ایشان تأمل کنند (۲۱) .

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عُلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿۲۲﴾

اوست آن خدا که نیست هیچ معبود برحق مگر او داننده نهای و آشکاراوست بخشاینده مهربان (۲۲) .

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقَدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهِيمُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿۲۳﴾

اوست آن خدا که نیست هیچ معبود برحق مگر او پادشاه نهایت پاک سلامت از همه عیب امن دهنده نگاهبان غالب خود اختیار بزرگوار پاکی خدای راست از شریک مقرر کردن ایشان (۲۳) .

هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿۲۴﴾

اوست خدا آفریدگار نوپدید آورنده نگارنده، او راست نامهای نیک به پاکی یاد میکند او را هر چه در آسمان ها و زمین ست و اوست غالب با حکمت (۲۴) .

سوره ممتحنه مکی است و آن سیزده آیت و دو رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ

بنام خدای بخشاینده مهربان .

(۱) ای مسلمانان دوستان مگیرید دشمنان

(۱) مترجم گوید آنحضرت صلی الله علیه وسلم خواستند که بفتح مکه متوجه شوند =

إِلَيْهِمْ بِالْمُؤَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَهُمْ مِنَ الرَّسُولِ
وَأَيُّكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ حَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِ
وَأَيُّكُمْ أَتْرَاقِي تُوْرُونَ إِلَهُهُم بِالْمُؤَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا
أَعْلَمْتُمْ وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ①

مرا و دشمنانِ خودرامی افکنید بسوی ایشان پیغام بسبب دوستی وهرآئینه ایشان کافر شده اند بآنچه آمده است بشما از دین راست جلاوطن میکنند پیغامبر را و شمارا نیز برای آنکه ایمان آوردید به خدا پروردگار خویش، (دوست مگیرید) اگر برآمده اید از اوطان خود برای جهاد در راه من و بطلب رضامندی من پنهان میفرستید بسوی ایشان پیغام دوستی و من میدانم آنچه پنهان میکنید و آنچه آشکار می نمائید و هر که از شما بکند این کار هرآئینه گم کرد راه هموار را (۱).

إِنْ يَتَّقُوا اللَّهَ يَكُونُوا أُمَّةً وَاحِدَةً وَالْيَوْمَ لِلَّهِ الْيَوْمَ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ②

اگر کافران ببینند شمارا دشمن باشند در حق شما و بکشایند بسوی شما دستهای خود را و زبان های خود را بایضا و دوست دارند که کافر شوید (۲).

لَنْ نَسْفَعَكُمْ لِأَسْمَائِكُمْ وَلَا لِأَوْلَادِكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَفْصَلُ بَيْنَكُمْ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ③

سود نخواهند داد شمارا خویشاوندانِ شما و فرزندانِ شما روز قیامت فیصله خواهد کرد خدادرمیانِ شما، و خدا بآنچه میکنید بیناست (۳).

فَدَكَانَتْ لَكُمْ أَسْمَاءُ حَسَنَةً فِي آبَائِهِمْ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا
لَقَوْمِهِمْ إِنَّا بَرَاءٌ وَأَمْنٌ وَمِمَّا تَقُولُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا
بِكُمْ وَبِآبَائِنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا

هرآئینه هست شمارا الگوی نیک با ابراهیم و آنانکه همراه او بودند چون گفتند قوم خود را هرآئینه ما بی تعلیق از شما و از آن

= و می خواستند کسی اهل مکه را بقصد آنحضرت مطلع نکند تا ناگهان بر سرایشان رسند یکی از صحابه بطرف ایشان نامه نوشت و بر قصد آنحضرت مطلع ساخت خدای تعالی آنحضرت صلی الله علیه وسلم را اطلاع داد تا آن نامه را از راه باز آوردند و خدای تعالی در باب منع ازدوستی کفار نازل ساخت .

چه می پرستید بجز خدا نامعتقد شدید بشما و پدید آمد میان ما و میان شما دشمنی و ناخوشی همیشه تا وقتی که ایمان آرند بخدای تنها (شمارا الگوی نیک ست بابراهیم) مگر در قول ابراهیم پدر خود را که آمرزش طلب خواهیم کرد برای تو و نمی توانم برای تو از خدا چیزی^(۱) گفت ابراهیم ای پروردگار ما بر تو توکل کردیم و بسوی تو رجوع نمودیم و بسوی تست بازگشت (۴) .

ای پروردگار ما قرار مده مارا زیر دست کافران و بیامرز برای ما ای پروردگار ما هر آئینه توئی غالب با حکمت (۵) .

هر آئینه هست شمارا بجماعت مذکوره اقتداء نیک کسی را از شما که امید دارد ملاقات خدا و روز آخرت را و هر که روگردان شود پس هر آئینه خدا بی نیاز ستوده کارست (۶) .

نزدیک ست خدا از آنکه پیدا کند در میان شما و در میان آنانکه دشمنی داشته اید با آنها دوستی را^(۲) و خدا تواناست و خدا آمرزگار مهربانست (۷) .

منع نمی کند خدا شمارا از مواصلت آنانکه جنگ نه کرده اند با شما در مقدمه

يَا لِلّٰهِ وَحْدَهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا قَوْلُ اِبْرٰهِيْمَ لَا اِسْتَفْرَنَ لَكَ وَمَا اَتٰكَ لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ مِّمِّي رَبَّنَا عَلَّمٰكَ تَوْكَلْنَا وَ اِلَيْكَ اَنْبَا وَ اِلَيْكَ الْمَصِيْبُ ①

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَاغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْعَلِيْمُ ②

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيْهِمْ اَسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَنْ كَانَ يُّرِىْ الْاِلٰهَ وَالْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَاَنْ يَّتَوَلَّى فَاِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَفِيْفُ الْحَسِيْدُ ③

عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِيْنَ عَادَيْتُمْ مِنْهُمْ مَّوَدَّةً وَاَللّٰهُ قَدِيْرٌ وَاَللّٰهُ عَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ④

لَا يَنْهٰكُمُ اللّٰهُ عَنِ الَّذِيْنَ كُفِرْتُمْ فِيْهِمْ اَنْ تَصِلُوْا اِلَيْهِمْ وَاِنَّكُمْ اِلَيْهِمْ مُّسْلِمُوْنَ ⑤

(۱) یعنی درین قول اقتداء بابراهیم نه شاید کردن و استغفار برای کافر درست نیست والله اعلم .

(۲) یعنی ایشان را توفیق اسلام دهد .

إِيَّاهُمْ إِنَّ اللَّهَ حُبُّ الْمُتَّحِطِينَ ⑤

دین و بیرون نه کرده اند شمارا از خانه های شما (منع نمیکند) از آنکه احسان کنید بایشان و انصاف کنید در حق ایشان هر آئینه خدادوست میدارد انصاف کنندگان را (۸) .

إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ الَّذِي قَاتَلَ كُفُورَ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجَكُم مِّن دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِعْرَاجِكُمْ أَن تُولَّوهُم مِّن يَّوْمِهِمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ⑥

جزاین نیست که منع میکند شمارا خدا از مواصلت آنانکه جنگ کرده اند با شما در مقدمه دین و بیرون کرده اند شمارا از خانه های شما و معاونت دیگران کردند در بر آوردن شما (منع میکند) از آنکه دوستی کنید با ایشان و هر که دوستی کند با ایشان پس آنجماعت ایشانند دستمگاران (۹) .

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مُهَجِرَاتٍ فَامْتَحِنُوهُنَّ ⑦
 اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ
 إِلَى الْكُفَّارِ لَأَهُنَّ جِلَّ لَهُمْ وَلَهُمْ عِجَابٌ لَّهُنَّ وَالنُّوَاسِرَ مَا
 أَنْفَقُوا لَكُمْ حَتَّىٰ عَلَيْكُمْ أَنْ تُنكِحُوهُنَّ إِذَا آتَيْنَهُنَّ الْأُجُورَ
 وَلَا تُسْأَلُوا بِهِمْ الْكَافِرُونَ سُئِلُوا مَا أَنْفَقُوا وَلَيْسَ لَكُمْ
 أَنْفَقُوا إِذْ لَكُمْ حُكْمُ اللَّهِ يَتَكَلَّمُ بِتَكَلُّمِ اللَّهِ عَلَيْهِمْ حَكِيمٌ ⑧

ای (۱) مسلمانان چون بیایند پیش شما زنان مسلمان هجرت کرده پس امتحان کنید ایشانرا (۲) خداداناترست بایمان ایشان پس اگر مسلمان دانید ایشان را بازنه فرستید ایشان را بسوی کافران نه این زنان حلال اند کافران را و نه آن کافران حلال اند این زنان را و بدهید بشوهران آنچه خرج کردند (۳) و نیست گناه بر شما که نکاح کنید بایشان چون بدهید

(۱) مترجم گوید در صلح حدیبیه بعض نساء کفار هجرت کرده بمدینه می آمدند و بعض نساء مسلمین مرتد گشته بکفار ملحق میشدند خدای تعالی حکم این جماعت بیان فرمود والله اعلم .

(۲) یعنی قسم دهید ایشان را که به سبب ناخوشی شوهران خودیا بسبب عشق مردان دیگر نیامده اند والله اعلم .

(۳) یعنی مهری که شوهران کفار داده بودند باز گردانید والله اعلم .

ایشان را مهرایشان و نگاه ندارید دست آویز زنانِ نامسلمان را^(۱) و طلب کنید آنچه شما خرج کردید و باید که مشرکان طلب کنند آنچه خرج کرده اند^(۲) اینست حکم خدا فیصله میکند میان شما و خدا دانای باحکمت ست (۱۰) .

و اگر از دست شما برود کسی از زنان شما بسوی کافران پس غنیمت بدست آوردید^(۳) پس بدهید آنان را که رفته باشند زنان ایشان مانند آنچه خرج کرده باشند بترسید از خدائی که شما و او را باور دارنده اید^(۴) (۱۱) .

ای پیغمبر چون بیایند نزد تو زنانِ مسلمان که بیعت کنند با تو باین شرط که شریک مقرر نکنند با خدا چیزی را و دزدی نکنند و زنانکنند و نه کشند اولاد خود را و پیش نیارند سخن دروغ که بر بسته باشند آن را در میان دستهای خویش و در میان پاهای

وَأَنَّ قَاتِلُوهُمْ شَرٌّ لِّكُمْ وَأَوْجِعُوا إِلَى الْكُفْرِ فَقَاتِلُوهُمْ قَاتِلُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَرْوَاجُهُمْ وَإِثْلَ مَا أَنْفَعُوا وَأَلْعَنُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ⑩

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِهَتَّانٍ فَفَاءَ يَنْهَ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي مَعْرُوفٍ بَيَّا عَمَّنْ وَاسْتَعْمَرُ كَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذِي جَبَرٍ ⑪

- (۱) یعنی بر نکاح کافره اقامت نباید کرد و الله اعلم .
- (۲) یعنی اگر زنی مرتد شده با مشرکان ملحق شود مهر او باید طلبید و اگر زنی مسلمان شده هجرت کند مهر او باید داد و الله اعلم .
- (۳) یعنی غنیمت ستانید از ایشان .
- (۴) مترجم گوید که اگر کفار معاهد باشند و زنی مرتده بایشان ملحق گردد از ایشان مهر باید طلبید چنانچه در آیت سابقه معلوم شده اگر کفار حربیان باشند از غنائم اموال ایشان شوهران مرتده را مهر باید داد بعد فتح مکه این همه احکام مرتفع شدند نزدیک این فقیر نسخ این احکام ثابت نشده است پس اگر مثل حالتیکه در صلح حدیبیه بود باز رود تحقیق که بر همین احکام عمل کرده شود و الله اعلم .

خویش^(۱) و نافرمانی نکنند ترا در کار نیک پس بیعت قبول کن از ایشان و طلب آموزش کن برای ایشان از خدا هر آئینه خدا آمرزگار مهربانست (۱۲) .

ای مسلمانان دوستی نه کنید با گروهی که خشم گرفته است خدا بر آن ها آنجماعت ناامید شده اند از ثواب آخرت چنانکه ناامید شده اند کافران از اهل گور^(۲) (۱۳) .

سوره صف مدنی است و آن چهارده آیت و دور کوع است

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَسُؤُوا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَبُوءُ الْكَافِرُونَ أَلَمْ يَكْفُرُوا ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَمِعَ اللَّهُ نَادِيَ السَّمَوَاتِ وَنَادِيَ الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝

بنام خدای بخشاینده مهربان .
به پاکی یاد کرد خدا را آنچه در آسمان ها و آنچه در زمین ست و او ست غالب با حکمت (۱) .

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝

ای مسلمانان چرا می گوئید آنچه نمی کنید (۲) .

كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝

بسیار ناپسندیده شد نزد خدا آنکه بگوئید چیزی که نه کنید^(۳) (۳) .

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوعٌ ۝

هر آئینه خدا دوست میدارد آنان را که جنگ میکنند در راه خدا صف بسته گویا ایشان عمارتی هستند محکم بایکدیگر چسپیده (۴) .

(۱) یعنی فرزند کسی را به دیگری منسوب نکنند والله اعلم .
(۲) یعنی خدای تعالی حکم بعد از ایشان کرده است پس هرگز ایمان نیارند و ثواب نیابند چنانچه کافران بعد مردن بر کفر توقع ثواب ندارند والله اعلم .
(۳) یعنی با خدا عهد کنید به و فانسازید .